

CD KLASSIEK

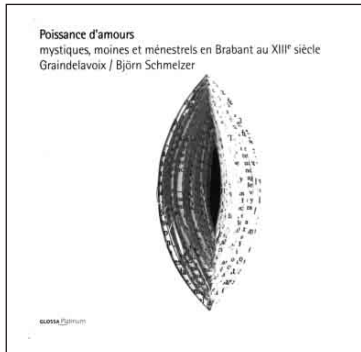
Liefdesliederen
Graindelavoix

In het bekende volksliedje dansen de begijntjes niet, maar het feit dat dit zo onderstreept wordt, geeft aan dat ze daarvan toch wel een tijdlang werden verdacht. Frivole danslust kunnen we ons nauwelijks voorstellen wanneer we ons de laatste begijntjes uit vorige eeuw voor ogen halen. Maar die laatste generatie was nog nauwelijks een schim van het vitale begijndom uit de hoge middeleeuwen. Toen waren ze eigenzinnige vrouwen, die opkwamen voor een nieuwe religieuze ervaring. Voor hen was God geen abstract opperwezen maar een brandende kern van liefde, die het hart van de mens aanraakt en doet gloeien. God is geen begrip maar ervaarbare Liefde. Geloven is verliefd worden. Waarden voor deze ervaring vonden ze bij de troubadours, want die vertolkten juist de ideale 'hoofse' liefde. De begijnmystiek evoeert wat de liefdeservaring met de God kan zijn door te focussen op de ervaring van de 'aardse liefde'.

Hadewijch van Antwerpen, Mechtild van Magdeburg, Beatrijs van Nazareth, Suster Bertken... waren allen vrouwen die het onvoorstelbare avontuur van die liefdesverhouding met de 'lieve Heer' zijn aangegaan. Vaak leverde dat prachtige teksten op, die vandaag opnieuw door velen met smaak worden gelezen. Zeker wanneer ze bovendien gekoppeld worden aan de muziek van hun tijd zoals dat gebeurt op de cd *Poissance d'amours* (de kracht van de liefde). De titel verwijst naar de 'liefdeslessen' die de hertog van Brabant na aan het hart lagen. Hertog Hendrik III (gestorven in 1261) en zijn gecultiveerde gade Aleide van Bourgondië waren helemaal gericht op de cultuur van het Franse hof en Hendrik zelf was een voortreffelijk troubadour met talrijke liefdesliederen op zijn actief. Alles in het Frans, natuurlijk.

Björn Schmelzer is met zijn ensemble Graindelavoix niet meer aan zijn proefstuk. In tegenstelling tot veel andere ensembles focust Schmelzer niet alleen op de muziekuitsvoering. Het zoekwerk en het vinden van een uitvoeringswijze is voor hem zeker zo interessant. Graindelavoix is juist op volle sterkte wanneer het een verdwenen wereld – zoals de hooggestemde Brabantse cultuur in de middeleeuwen – weer zichtbaar maakt en een nieuw leven geeft. (JC)

***Poissance d'amours*, door het ensemble Graindelavoix onder de leiding van Björn Schmelzer, Glossa (distributie harmonia mundi), GCD P32103, 20,40 euro.**

CD KLASSIEK

Vioolkunst
Francesco Geminiani

Francesco Geminiani (1687-1762) is een van de steengoede muzikanten en componisten uit de vroege achttiende eeuw, wiens roem van weleer helaas vergeten is geraakt. In zijn tijd was Geminiani een echte beroemdheid. Toen hij in 1714 zijn werkterrein naar Londen verlegde, trad hij er als violist op aan het hof met niemand minder dan de grote Händel als begeleider op het clavecimbel. Deze Toscaanse meester-violist schreef ook een aantal uitmuntende handleidingen voor het instrument en die werden dan ook als leidraad gebruikt door het ensemble Il Falcone bij het samenstellen van deze cd. Want naast de werken van Geminiani horen we ook werk van diens leerling Charles Avison, waarvan bekend is dat hij Händel minder hoog inschatte dan zijn eigen leermeester of die andere Italiaan Benedetto Marcello. John Eccles, die Purcell als hofcomponist in Londen opvolgde en daar Händel een tijdlang de wind uit de zeilen nam, is ook vertegenwoordigd met een tragikomisch werk. Bononcini zorgt op de cd voor een *cantata a voce sola*, maar dan uitgevoerd met violen. Van Barsanti, een eveneens naar Engeland uitgeweken streek- en tijdgenoot van Geminiani, staat er een charmante ouverture op de schijf. Merkwaardig tenslotte zijn de twee zeldzaam vertolkte liederen van Händel uit een reeks van vierentwintig *English songs*. Het Genuese Ensemble Il Falcone is jong maar slaagt er met brio in om de vonken te laten overspringen. (JC)

***Play me my songs*, door het Ensemble Il Falcone onder de leiding van Fabrizio Cipriani, Dynamic (distributie Laval), CDS 612, 20,40 euro.**

Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het *Mediacenter* op de website www.kerknet.be.

BOEK WAARGEBEURD

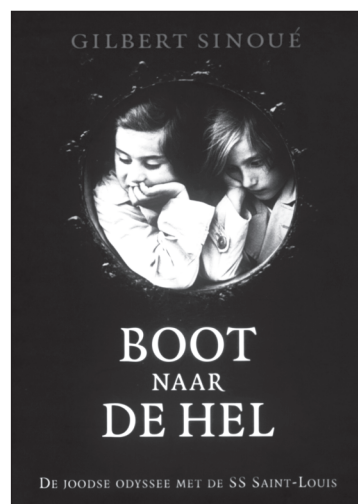
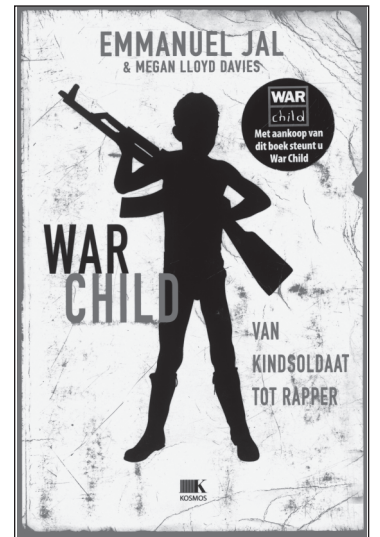
Een kindsoldaat met geluk
Emmanuel Jal & Megan Lloyd Davies

Dit is een boek waarin kinderen struikelen onder het gewicht van hun geweer. Waarin je om de paar pagina's op een lijk stuit, nauwelijks een paar zinnen waard, achteloos of net in wanhoop achtergelaten aan de kant van de weg. En een boek waarin je schrikt van kinderen die, zelfs als de oorlogsgruwel jaren en honderden kilometers verwijderd is, ervan overtuigd blijven dat ze soldaat zijn en mensen moeten doden.

War Child, het levensverhaal van Emmanuel Jal, die tijdens de Soedanese burgeroorlog midden jaren tachtig als één van tienduizend kindsoldaten bij het Sudan People's Liberation Army terecht kwam, lees je niet ter ontspanning. De ellende die de kleine Jal voortdrijft, jaagt je ook als lezer door de bladzijden, maar wordt af en toe ook bijna te veel. Hebben we echter niet allemaal af en toe zo'n boek nodig, zo'n boek dat ons herinnert aan dat wat er eigenlijk in onze wereld niet zou mogen zijn, dat wat we al te snel vergeten?

Na alle gruwel biedt *War Child* toch hoop. Emmanuel Jal is een kindsoldaat met geluk, die niet zonder toekomst in een vluchtelingenkamp of vreemde stad blijft hangen. Met veel moeite en hulp van anderen slaagt hij er in om een succesvol muzikant te worden en sindsdien probeert hij met wat hij verdient andere (ex-)kindsoldaten vooruit te helpen. (JV)

Emmanuel Jal & Megan Lloyd Davies, *War Child. Van kindsoldaat tot rapper*, Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen, 2009, 286 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 215 3000 0

BOEK WAARGEBEURD

Mee op de Saint-Louis
Gilbert Sinoué

Een historische roman, maar wel volledig gebaseerd op waar gebeurde feiten, een levensechte thriller voor bijna duizend mensen. Dat is *Boot naar de hel*, het verhaal van de Saint-Louis die in 1939 met 937 joodse vluchtelingen aan boord naar Cuba voer. Ze werden er echter niet opgevangen, want „het land zat al vol”. Tja, waar kennen we dat van? Volgde een politiek steekspel om 'u' tegen te zeggen. Uiteindelijk meert het schip weer in Europa aan, waar de oorlog stilaan in alle hevigheid losbarst.

Niets aan dit boek is verzonnen, tenzij de invulling van de personages Dan en Ruth Singer, die de rode draad vormen. Auteur Gilbert Sinoué kreeg hulp bij het uitpluizen van archieven. Het werd dan ook een roman vol voetnoten, al storen die geenszins. Zo maakt de lezer ongeforceerd

kennis met een grotendeels onbekend aspect van WO II. Zelfs wie er al over las, fictie zowel als non-fictie, zal door dit boek op sleeptouw worden genomen.

De rechtschapen kapitein Schröder, die in die hel van onzekerheid en angst voor een streep menselijkheid zorgt en daarmee het verhaal voor de lezer nog net draaglijk maakt, kreeg in 1993 de titel 'Rechtvaardige onder de naties' in het herdenkingsmuseum Yad Vashem te Jeruzalem. (LW)

Gilbert Sinoué, *Boot naar de hel, De joodse odyssee met de SS Saint-Louis*, Omniboek, Kampen 2009, 18,50 euro, 288 blz., ISBN 978 90 9577 389 9

BOEK GESCHIEDENIS

Het drama van Abbeville,
Tim Trachet

De Duitse inval in mei 1940 zorgde voor grote paniek, ook in het gebied waar de Duitsers nog niet waren opgerukt. Vrees voor spionnen en collaborateurs zorgde in België voor een golf van arrestaties. Naarmate het Duitse leger oprukte, werden die arrestanten verplaatst en 'in veiligheid gebracht' in Frankrijk. In de nacht van 19 op 20 mei werden 78 onder hen opgesloten in een kelder onder een kiosk in Abbeville (Noord-Frankrijk). Een bont allegaartje van communisten, dinaso's, Vlaams-nationalisten, joden en buitenlanders. De verwarring en ontreding die er heerste onder druk van het Duitse offensief, leidde tot onverantwoorde daden. Zo werden in Abbeville 21 verdachten op 20 mei geëxecuteerd zonder proces of veroordeling. De bekendste onder hen was ongetwijfeld Joris Van Severen, leider van het Verdinaso. Deze 'slachting' van Abbeville blijft tot op vandaag nog niet geheel opgehelderd en beroert nog altijd de gemoederen. Vooral de moord op Van Severen voedde allerlei speculaties.

De jonge historicus Tim Trachet, die voor de VRT de documentaire *Het bloedbad van Abbeville* maakte, verdiepte zich grondig in de tragedie. Hij steunt daarvoor grotendeels op het standaardwerk *Dossier Abbeville* van Carlos Vlaemynck, maar vulde het aan met eigen opzoeken. Het verzamelde materiaal bewerkte hij ook tot een vlot leesbaar boek over deze tragedie. Op een levendige wijze schetst hij de aanhouding van de verdachten en hun martelgang naar Abbeville. Volgt het indringende relaas van de nachtelijke uren onder de kiosk en de willekeurige moorden op de 21. Ook de verdere lijdensweg van hen die het overleefden komt uitvoerig aan bod. Samen met de tijdgenoten van toen gaat hij op zoek naar verklaringen en probeert hij inzicht te verschaffen. Ook de processen die na de oorlog zijn gevoerd om de executeurs te berechten, komen aan bod.

Ten slotte neemt de auteur ons mee naar Abbeville om te ontdekken wat er nog herinnert aan die dramatische meidagen. Een lijst met biografische gegevens over de 78 verdachten sluit het boek af. Een boeiend en inzichtelijk relaas over een zwarte bladzijde uit onze geschiedenis waaruit blijkt dat de moord op Joris Van Severen eigenlijk niet meer was dan een dramatisch toeval. (TO)

Tim Trachet, *Het drama van Abbeville*, Houtekiet, Antwerpen/Amsterdam, 2009, 174 blz. 18,50 euro, ISBN 978 90 8924 0250 5

